

Proces-verbal nr. 2
Ședința Consiliului Național Coordonator
în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a
violenței în familie
(Hotărârea Guvernului nr.449/2024)

mun. Chișinău
Sala de ședințe a
Casa Guvernului,
etaj 6

10.07.2026
ora 14.00

A prezidat:

Viorica ȚÎMBALARI, Președintă, Directoarea generală a Agenției Naționale de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (în continuare - ANPCV)

Au participat:

- membrii Consiliului;
 - reprezentanții organizațiilor internaționale;
- Total prezență 81 (46 fizic și 35 online)*

Secretariat:

Denis Misac, Consultant superior al Direcției coordonarea implementării politicilor și a activității interinstituționale din cadrul ANPCV.

Ordinea de zi:

Înregistrarea participantelor/participanților. Cafea de bun venit

Deschiderea ședinței

- *Viorica ȚÎMBALARI – Președinta CNC, Directoarea generală a Agenției Naționale de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV)*
- *Felicia BECHTOLDT – Vicepreședinta CNC, Secretară de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS)*

1. Prezentarea și validarea Raportului de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027

- *Prezentare: dl Andrei BRIGHIDIN*

1.1. Intervenții ale autorităților/instituțiilor/organizațiilor cu privire la recomandările formulate în Raportul de evaluare intermediară al Programului național

- *Membrii Consiliului Național Coordonator*

2. În cadrul ședinței Consiliului Național Coordonator urmează a fi adoptate decizii privind:

1. *Formatul de monitorizare a implementării recomandărilor din Raportul de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027;*

2. *Oportunitatea modificării, în baza Raportului de evaluare intermediară, a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027;*
3. *Aprobarea criteriilor și a mecanismului de excludere a unui membru din componența CNC.*

I. Deschiderea ședinței

Ședința Consiliului Național Coordonator a fost deschisă de către dna **Viorica ȚÎMBALARI**, Președinta Consiliului Național Coordonator (Consiliul), Directoarea generală a Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (în continuare ANPCV).

În cuvântul de deschidere, a salutat participanții și a evidențiat importanța desfășurării ședinței în contextul monitorizării implementării Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027, precum și necesitatea consolidării cooperării interinstituționale pentru realizarea obiectivelor stabilite.

Totodată, s-a menționat importanța examinării și punerii în aplicare a recomandărilor formulate în Raportul de evaluare intermediară a Programului național, transmise instituțiilor și autorităților responsabile, în vederea îmbunătățirii procesului de implementare a măsurilor planificate și atingerii rezultatelor asumate.

Ulterior, Dna **Felicia BECHTOLDT**, Vicepreședinta Consiliului Național Coordonator, secretară de stat a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a salutat membrii Consiliului și a mulțumit tuturor instituțiilor membre ale Consiliului, partenerilor de dezvoltare și reprezentanților societății civile pentru implicarea constantă și contribuția adusă la consolidarea sistemului național de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

Dna Bechtoldt a subliniat că s-a ajuns la jumătatea perioadei de implementare a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, iar în cadrul ședinței urmează să fie analizate rezultatele obținute până în prezent și pașii necesari pentru perioada următoare.

Totodată, a fost comunicat că **Raportul de evaluare intermediară** nu reprezintă doar un document de raportare, ci un instrument de analiză care permite evaluarea obiectivă a rezultatelor obținute, identificarea aspectelor care au funcționat, a provocărilor existente și a domeniilor care necesită îmbunătățiri.

În continuare, a fost evidențiat rolul important al Ministerului Muncii și Protecției Sociale în implementarea Programului național, menționând că, în ultimii trei ani, eforturile Ministerului s-au concentrat pe consolidarea sistemului de protecție și asistență pentru victime.

În acest context, au fost prezentate următoarele realizări:

- consolidarea cadrului normativ privind funcționarea serviciilor sociale destinate victimelor violenței în familie și îmbunătățirea standardelor de calitate ale acestora;
- crearea unor servicii mai accesibile pentru persoanele cu dizabilități și persoanele vârstnice;
- extinderea capacității adăposturilor de la 178 la 214 de locuri și crearea a două servicii noi în raioanele Ștefan Vodă și Râșcani;
- dezvoltarea competențelor profesionale ale specialiștilor prin activități continue de instruire.

Referitor la instruirea specialiștilor, în urma reformei „RESTART”, au fost organizate peste 400 de activități de instruire, cu 4 775 de participări, pentru specialiști din întregul sistem de intervenție, inclusiv asistenți sociali comunitari, specialiști în domeniul violenței în familie și reabilitării victimelor infracțiunilor, psihologi, specialiști din adăposturi, conducerea Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială și Structurilor Teritoriale de Asistență Socială.

De asemenea, au fost realizate instruirii în format multidisciplinar, cu participarea polițiștilor, lucrătorilor medicali, asistenților sociali comunitari, prestatorilor de servicii

specializate, specialiștilor din cadrul subdiviziunilor teritoriale de ocupare a forței de muncă și avocaților din sistemul de asistență juridică garantată de stat.

Totodată, s-a informat despre consolidarea managementului de caz, inclusiv a componentei dedicate cazurilor de violență în familie. Noul model a fost aprobat la data de 29 iunie 2026 și, în prezent, este pilotat.

În continuare, a fost menționată dezvoltarea Sistemului informațional e-Social, aflat în proces de implementare, care va contribui la o mai bună coordonare și monitorizare a intervențiilor.

Dna Felicia BECHTOLDT, a evidențiat și elaborarea, împreună cu partenerii de dezvoltare, a unor studii, analize și ghiduri metodologice, inclusiv:

- studiul IMAGES;
- Raportul de analiză a compatibilității legislației Republicii Moldova cu prevederile Convenției de la Istanbul;
- Ghidul pentru asistenții sociali în scopul prevenirii, protecției și intervenției în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie, în conformitate cu prevederile Convenției de la Istanbul;
- Ghidul practic „Consolidarea competențelor de comunicare ale angajaților din asistența socială pentru intervenția în cazurile de violență”;
- Ghidul profesional de intervenție psihosocială destinat psihologilor care lucrează cu victimele violenței în familie.

În continuare, dna BECHTOLDT a prezentat dinamica datelor privind cazurile înregistrate și victimele asistate de asistenții sociali comunitari în perioada 2023–2025:

- în anul 2023 au fost înregistrate 2 921 cazuri de către asistenții sociali comunitari, fiind asistate 2 321 victime, dintre care 411 victime în adăposturi;
- în anul 2024 au fost înregistrate 5 006 cazuri, fiind asistate 4 689 victime, dintre care 727 victime în adăposturi;
- în anul 2025 au fost înregistrate 10 815 cazuri, fiind asistate 6 902 victime, dintre care 761 victime în adăposturi.

Aceste date reflectă o creștere a capacității de identificare și raportare a cazurilor, precum și o încredere tot mai mare a victimelor în serviciile disponibile.

Pentru perioada următoare, au fost prezentate **principalele priorități**:

1. consolidarea prevenirii și identificării timpurii a cazurilor;
2. îmbunătățirea și extinderea adăposturilor;
3. elaborarea manualelor operaționale pentru serviciile specializate;
4. dezvoltarea capacităților profesionale ale specialiștilor din prima linie;
5. promovarea măsurilor de abilitare economică a victimelor;
6. asigurarea siguranței victimelor și copiilor acestora pe durata aplicării măsurilor de protecție, în special în situațiile în care acestea refuză plasamentul;
7. aplicarea noului management de caz și utilizarea Sistemului e-Social în gestionarea cazurilor și colectarea datelor.

Prioritățile la nivel național:

1. armonizarea în continuare a cadrului normativ cu acquis-ul Uniunii Europene;
2. implementarea Sistemului informațional pentru gestionarea datelor privind cazurile de violență împotriva femeilor și violența în familie;
3. consolidarea prevenirii prin activități de educație și informare, inclusiv pentru copii și tineri, în vederea promovării respectului și egalității și reducerii toleranței față de violență;
4. dezvoltarea serviciilor și mecanismelor de intervenție pentru victimele cu probleme de sănătate mintală și cele afectate de dependența de alcool sau de alte substanțe;
5. consolidarea cooperării interinstituționale, în special la nivel local.

În final, s-a reiterat că rezultatele durabile pot fi obținute prin efortul comun al tuturor actorilor implicați, prin cooperare între instituții, servicii de calitate și intervenții coordonate, orientate spre necesitățile victimelor.

În cadrul aceluiași discuții, Dna **Viorica ȚÎMBALARI**, a prezentat o serie de informații privind progresele înregistrate în implementarea măsurilor din domeniu.

Membrii Consiliului, au fost informați despre evoluția procesului de dezvoltare a sistemului informațional „Registrul de Stat **VioData**”, menționând că a fost desemnată compania responsabilă de implementarea proiectului. Deși procedura de achiziție a fost contestată, aceasta s-a finalizat cu succes, contractul fiind semnat, iar activitățile de dezvoltare a sistemului urmând să înceapă în perioada imediat următoare.

De asemenea, a fost evidențiată adoptarea, în lectura a treia, a proiectului inițiativei legislative nr. 60 din 5 martie 2026, care include și modificările referitoare la incriminarea femicidului. S-a menționat că, prin aceste modificări, au fost reglementate aspectele ce țin de includerea infracțiunii de femicid în partea specială a Codului penal al Republicii Moldova.

Referitor la consolidarea capacităților profesionale, s-a informat că curriculumul destinat echipelor multidisciplinare se află în proces de acreditare, obiectivul fiind ca acesta să devină un program de instruire acreditat și obligatoriu pentru toți specialiștii implicați în intervenția în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie.

În acest sens, documentația necesară a fost pregătită și transmisă spre acreditare, fiind exprimată speranța că procedura va fi finalizată în cursul toamnei anului curent.

Au fost prezentate informații privind dezvoltarea serviciilor de suport pentru victime, subliniind importanța completării rețelei de centre de plasament prin crearea **locuințelor tranzitorii**, destinate sprijinirii femeilor după perioada de găzduire în adăposturi. În acest sens, a informat că au fost identificate două imobile, în raioanele Ștefan Vodă și Cahul, unde urmează să fie dezvoltate astfel de servicii, iar în perioada imediat următoare vor avea loc vizite de lucru și întâlniri oficiale cu reprezentanții autorităților publice locale.

A fost menționat că aceste imobile urmează să beneficieze de lucrări de eficientizare energetică cu sprijinul Băncii Mondiale, în timp ce Ambasada Japoniei va susține amenajarea acestora. Prin intermediul proiectului implementat de AO „Gender-Centru”, locuințele vor fi dotate cu echipamentele necesare, urmând să fie elaborate mecanismele de funcționare și criteriile de acces pentru beneficiare.

La fel, dna ȚÎMBALARI a informat membrii Consiliului despre intenția organizării unei vizite de studiu la Iași, în vederea preluării bunelor practici privind funcționarea locuințelor tranzitorii și adaptării acestui model la nivel național. Totodată, a reiterat obiectivul de a crea, în Republica Moldova, un mecanism prin care femeile victime ale violenței să poată beneficia de locuințe tranzitorii pentru o perioadă suficientă reintegrării sociale și economice, în condiții de siguranță și cu sprijinul serviciilor specializate.

În cadrul discuțiilor, dna **Valentina BODRUG-LUNGU**, Președinta AO „Gender-Centru”, a adresat o întrebare privind dezvoltarea și consolidarea serviciilor specializate destinate victimelor violenței, cu accent pe capacitatea și sustenabilitatea financiară a acestora.

În intervenția sa, a semnalat că, în prezent, în UTA Găgăuzia persistă dificultăți în asigurarea accesului victimelor la servicii de adăpost, ca urmare a insuficienței resurselor financiare. În acest context, a solicitat implicarea reprezentanților Ministerului Finanțelor în identificarea unor soluții pentru asigurarea finanțării serviciilor existente și dezvoltarea acestora, subliniind necesitatea garantării accesului echitabil al victimelor la servicii specializate pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, dna BODRUG-LUNGU, a abordat lipsa programelor de master în domeniul consilierii și intervenției în cazurile de violență în familie, evidențiind importanța consolidării competențelor specialiștilor și a pregătirii multidisciplinare a acestora, în vederea asigurării unor intervenții integrate și eficiente.

În răspuns la aspectele abordate, Dna **Felicia BECHTOLDT**, a informat că, în localitatea Chirsova, funcționează un adăpost destinat victimelor violenței, iar în prezent sunt întreprinse măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor și consolidarea capacității acestuia.

Totodată, s-a menționat că sunt organizate în mod continuu activități de instruire și dezvoltare profesională a specialiștilor implicați în furnizarea serviciilor, în vederea asigurării unor intervenții calitative și conforme standardelor în vigoare.

De asemenea, s-a evidențiat că numărul în creștere al persoanelor care solicită sprijin și beneficiază de serviciile specializate reflectă un nivel mai ridicat de încredere în instituțiile statului și în mecanismele de protecție și asistență destinate victimelor violenței.

1. Prezentarea și validarea Raportului de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027

În cadrul examinării primului subiect de pe ordinea de zi, dl **Andrei BRIGHIDIN**, expert ANPCV a prezentat Raportul de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027, aferent perioadei de implementare 2023–2025 (*Anexa 1*).

Astfel, evaluarea intermediară a fost realizată în perioada septembrie 2025 – martie 2026, având la bază cinci criterii de evaluare: relevanță, eficacitate, eficiență, sustenabilitate și impact. Procesul de evaluare a inclus trei etape: elaborarea instrumentelor, colectarea datelor și analiza/triangulara informațiilor.

Metodologia aplicată a fost una mixtă, combinând date cantitative și calitative. În procesul de evaluare au fost utilizate date primare, colectate prin intermediul a trei chestionare online aplicate pentru 1 121 respondenți instituționali, 669 reprezentanți ai altor actori relevanți și 356 reprezentanți ai sistemului de justiție, precum și prin realizarea a 21 de interviuri semi-structurate și a 10 focus-grupuri cu participarea a 107 persoane.

De asemenea, au fost analizate date secundare, inclusiv cadrul normativ, instituțional și strategic, rapoarte oficiale, date statistice, rapoarte alternative ale organizațiilor societății civile și ale partenerilor internaționali. Evaluarea a inclus și raportarea comparativă la prevederile Convenției de la Istanbul și Convenției CEDAW.

În procesul de analiză au fost utilizate metode de triangulare metodologică, analiza statistică a chestionarelor și analiza tematică a interviurilor și focus-grupurilor. Totodată, au fost menționate anumite limitări ale evaluării, inclusiv ponderea ridicată a percepțiilor subiective, reprezentarea neuniformă între sectoare și niveluri administrative, precum și disponibilitatea limitată a datelor administrative dezagregate.

Relevanța Programului

În cadrul prezentării, dl **Andrei BRIGHIDIN**, a menționat că Programul național își menține un nivel ridicat de relevanță, având în vedere amploarea fenomenului violenței, necesitatea intervențiilor integrate în domeniul prevenirii, protecției, urmăririi și coordonării politicilor publice.

Au fost prezentate următoarele date relevante:

- în anul 2025 au fost înregistrate 23 727 adresări;
- au fost constatate 1 336 infracțiuni în sfera relațiilor familiale;
- 73% dintre respondenți au apreciat că Programul este aliniat prevederilor Convenției de la Istanbul.

Totodată, s-a menționat că Programul este conectat la agenda de aderare la Uniunea Europeană, inclusiv prin contribuția la implementarea angajamentelor aferente Capitolului 23 „Justiție și Drepturi Fundamentale”.

În același timp, au fost evidențiate domenii în care persistă necesitatea de intervenție, inclusiv lacunele privind serviciile disponibile, datele colectate și implementarea uniformă a măsurilor.

A fost menționat că accesul la servicii și protecție rămâne deosebit de important pentru femeile din mediul rural, femeile cu dizabilități, femeile rome și alte grupuri vulnerabile, precum și pentru victimele cu acces limitat la justiție și servicii specializate.

Eficacitatea implementării Programului

În ceea ce privește *Pilonul I* – Prevenire, au fost prezentate următoarele constatări:

- în domeniul educației pentru relații non-violente, 36 de instituții implementează disciplina „Relații armonioase în familie”, iar aspectele privind echitatea de gen sunt abordate în 15 instituții, progresul fiind apreciat ca scăzut;
- metodologia privind mediul educațional sigur și prevenirea bullying-ului a fost aprobată, însă datele privind aplicarea acesteia sunt insuficiente;
- peste 2 000 de specialiști au fost instruiți, fiind înregistrat un progres semnificativ;
- în domeniul prevenirii hărțuirii sexuale la locul de muncă au fost realizate ajustări normative, însă contribuția mediului privat este insuficient documentată;
- programele de abilitare a femeilor vulnerabile au înregistrat progrese moderate, însă monitorizarea este insuficientă;
- registrul agresorilor este funcțional, însă lipsesc date privind recidiva.

Pentru *Pilonul II* – Protecție și servicii, au fost prezentate următoarele rezultate:

- 69% dintre victime au beneficiat de servicii, fiind înregistrate 2 529 apeluri la telefonul de încredere și create două servicii noi;
- sistemul medical necesită consolidare, în special prin îmbunătățirea colectării datelor privind cazurile documentate și raportate;
- în cadrul mecanismului intersectorial s-a constatat reducerea ratei de încălcare a ordinelor de protecție, concomitent cu creșterea ratei de încălcare a ordinelor de restricție de urgență.

În ceea ce privește *Pilonul III* – Urmărire și justiție, au fost evidențiate:

- eforturile de ajustare a cadrului normativ la prevederile Convenției de la Istanbul;
- realizarea evaluării riscurilor, cu 100% dintre chestionare asociate cu intervenții și 1,87% cazuri letale raportate;
- existența a 23 727 sesizări, 1 336 cauze penale și 850 infracțiuni prevăzute de art. 201¹ Cod penal;
- creșterea accesului la asistență juridică garantată de stat, fiind înregistrate 2 474 cazuri.

Pentru *Pilonul IV* – Coordonare și date, s-a menționat:

- implementarea cadrului instituțional în proporție de 83% în anul 2024;
- integrarea obiectivelor Programului în documentele naționale și locale;
- necesitatea îmbunătățirii mecanismelor de finanțare și a sistemului de date dezagregate.

Eficiența Programului

În cadrul evaluării, s-a menționat că resursele planificate pentru implementarea Programului au constituit 19 776 mii lei, dintre care 4 000 mii lei din bugetul de stat și 15 776 mii lei din surse externe.

S-a constatat că rezultatele au fost obținute în pofida resurselor limitate, datorită valorificării capacităților instituționale, contribuției societății civile și sprijinului partenerilor de dezvoltare.

Totodată, au fost identificate factori care reduc eficiența implementării, inclusiv finanțarea insuficientă și fragmentată, dependența de surse externe, capacitatea redusă a serviciilor specializate, acoperirea teritorială inegală, accesibilitatea insuficientă pentru femeile cu dizabilități și lipsa intervențiilor suficiente de abilitare economică și reintegrare.

Sustenabilitatea Programului

În cadrul evaluării s-a menționat că 60% dintre respondenți consideră că există mecanisme pentru funcționarea Programului pe termen lung, iar 81% manifestă optimism privind *Pilonul III*.

Printre elementele care contribuie la sustenabilitate au fost evidențiate cadrul normativ consolidat, existența ANPCV ca bază instituțională, dezvoltarea serviciilor specializate, competențele profesionale consolidate și funcționarea echipelor multidisciplinare în unele raioane.

În același timp, au fost evidențiate riscuri privind dependența de finanțarea externă, insuficiența resurselor locale, lipsa mecanismelor stabile de finanțare și monitorizare, precum și lipsa unui sistem integrat de date.

Impactul intermediar al Programului

În cadrul prezentării au fost menționate următoarele rezultate:

- reducerea ponderii bărbaților care consideră violența justificabilă de la 41,1% la 23%;
- acordarea asistenței juridice garantate de stat pentru 2 474 victime;
- 82% dintre actorii relevanți consideră că situația s-a îmbunătățit;
- creșterea numărului de sesizări, cu 23 724 cazuri raportate.

S-a constatat că Programul a generat rezultate vizibile în ceea ce privește raportarea cazurilor, accesul la servicii, aplicarea măsurilor de protecție și consolidarea cooperării interinstituționale. Totodată, impactul asupra reducerii durabile a fenomenului violenței rămâne neuniform, fiind necesare intervenții suplimentare privind recuperarea, reintegrarea victimelor, prevenirea recidivei și dezvoltarea programelor pentru agresori.

Recomandări

În finalul prezentării au fost expuse recomandări adresate instituțiilor centrale, autorităților publice locale, organizațiilor societății civile și partenerilor de dezvoltare, care vizează consolidarea cadrului legislativ, asigurarea finanțării durabile, operaționalizarea sistemului informațional „Registrul de Stat **VioData**”, dezvoltarea serviciilor specializate, îmbunătățirea colectării datelor, consolidarea instruirii specialiștilor și creșterea cooperării interinstituționale.

Ulterior, după prezentarea Raportului de evaluare intermediară, dna **Viorica ȚÎMBALARI**, Președinta Consiliului Național Coordonator, a invitat membrii Consiliului să se expună asupra constatărilor și recomandărilor incluse în Raport.

Totodată, dna ȚÎMBALARI, a propus ca, în cadrul intervențiilor, membrii Consiliului să se pronunțe și asupra oportunității modificării Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027, în baza rezultatelor și recomandărilor formulate în Raportul de evaluare intermediară.

În continuare, dna **Arina ȚURCAN-DONȚU**, avocată, a luat cuvântul și a propus ca, pe viitor, să fie analizată dezvoltarea serviciilor de lungă durată destinate persoanelor în etate, în special pentru persoanele cu nevoi speciale. În acest context, aceasta a prezentat o speță referitoare la gestionarea unor cazuri cronice, evidențiind necesitatea consolidării serviciilor destinate acestei categorii de beneficiari.

Ulterior, dna **Angelina ZAPOROJAN-PÎRGARI**, Directoare executivă, Centrul de Drept al Femeilor, s-a expus asupra Raportului de evaluare intermediară, raportându-se la spețele discutate în cadrul ședinței. Aceasta a atras atenția asupra problemei consumului de alcool și a menționat că, de multe ori, cazurile grave determină schimbări în sistem și impulsionează consolidarea mecanismelor de intervenție.

Totodată, aceasta, a făcut referire la aspectele ce țin de evaluarea riscului, încălcarea măsurilor de protecție și rata recidivei, menționând că datele privind letalitatea evidențiază un nivel ridicat al recidivei.

De asemenea, aceasta a subliniat importanța implementării recomandărilor formulate de Comitetul GREVIO, menționând că o parte dintre acestea nu au fost încă implementate și că acestea ar trebui avute în vedere în totalitate.

În același context, s-a adresat reprezentanților Ministerului Afacerilor Interne, menționând că, în cadrul platformei Comisiei de letalitate, au fost formulate recomandări adresate aceluiași instituții sau unui număr semnificativ dintre instituțiile responsabile. Aceasta a subliniat că respectivele recomandări conțin termene de implementare de până la un an și a evidențiat necesitatea asigurării unei coerențe între aceste instrumente.

Astfel, dna **Viorica ȚÎMBALARI**, a propus organizarea unei ședințe tehnice comune cu reprezentanții Ministerului Sănătății, în vederea examinării aspectelor discutate și identificării unor soluții care să faciliteze activitatea profesioniștilor din teritoriu.

Referitor la recomandările Comitetului GREVIO, a menționat că acestea au fost sistematizate într-un document și transmise autorităților responsabile pentru raportare, în vederea pregătirii preliminare a procesului de implementare și monitorizare.

Totodată, aceasta a subliniat necesitatea monitorizării unitare a politicii publice în domeniu, astfel încât să fie evitată dublarea sau îngreunarea proceselor de raportare. În acest context, a

evidențiat importanța stabilirii clare a responsabilităților privind monitorizarea implementării recomandărilor.

La fel, s-a menționat că elaborarea noului Program național va avea în vedere integrarea tuturor aspectelor și recomandărilor.

În continuarea discuțiilor, dna **Aurelia SPĂTARU**, Directoare generală adjunctă a Biroului Național de Statistică, a prezentat informații privind realizarea cercetării statistice „Bunăstarea și securitatea femeilor” (BSF), care urmează să fie implementată în anul 2026.

Dna SPĂTARU, a menționat că realizarea acestei cercetări statistice contribuie la atingerea Obiectivului specific 4.4 „Autoritățile publice și alți producători de statistici colectează și analizează datele cu nivelul de dezagregare prevăzut de Convenția de la Istanbul și asigură cercetarea privind toate formele de violență față de femei și violență în familie” din Planul de Acțiuni al Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027.

Totodată, aceasta a menționat că cercetarea contribuie la realizarea Setului de măsuri pentru implementarea recomandărilor GREVIO privind punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice pentru perioada 2024–2028.

S-a menționat că implementarea cercetării statistice BSF este prevăzută în Programul lucrărilor statistice pentru anul 2026 și în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029 (Capitolul 18, acțiunea 32), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.

În acest context, a precizat că cercetarea va contribui la alinierea sistemului statistic național la Compendiul cerințelor statistice al Eurostat și la transpunerea art. 44 alin. (3) al Directivei UE 2024/1385.

De asemenea, s-a menționat că cercetarea statistică va permite producerea indicatorilor aferenți Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă:

- ODD 5.2.1 „Proporția femeilor și fetelor de 15 ani și peste care au fost supuse violenței fizice, sexuale sau psihologice din partea partenerului/soțului curent sau anterior, în ultimele 12 luni, pe vârste și forme ale violenței”;
- ODD 5.2.2 „Proporția femeilor și fetelor de 15 ani și peste care au fost supuse violenței sexuale din partea unei alte persoane decât partenerul intim, în ultimele 12 luni, pe vârste și după locul survenirii violenței”.

Indicatorii urmează să fie produși în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 953 din 28.12.2022 cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.

În continuare, a informat că, Biroul Național de Statistică a desfășurat seminare de instruire pentru efectuarea cercetării pilot în gospodăriile casnice „Bunăstarea și securitatea femeilor”, ca etapă de pregătire a cercetării la nivel național. La aceste sesiuni au participat circa 24 de operatoare de interviu, pregătite pentru colectarea datelor conform metodologiei stabilite.

Totodată, s-a menționat că în perioada septembrie – noiembrie 2026 se propune realizarea cercetării la nivel național în aproximativ 5 000 de gospodării, cu interviuarea a circa 5 000 de femei cu vârsta cuprinsă între 18 și 74 de ani.

A fost precizat că setul de întrebări al cercetării va include și aspecte privind experiențele de violență ale femeilor intervievate, cu referire la perioade de timp cuprinse între ultimele 12 luni și până la 5 ani anteriori.

S-a menționat că raportarea rezultatelor cercetării este planificată pentru anul 2027.

În final, dna **Aurelia SPĂTARU**, a adresat un apel către membrii Consiliului Național Coordonator să contribuie la informarea potențialelor respondente victime privind realizarea acestei cercetări, în vederea asigurării participării acestora.

Totodată, a fost adresat un apel către reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne pentru informarea polițiștilor și a Serviciului 112 despre realizarea cercetării, având în vedere reticența populației privind participarea la astfel de studii.

În continuarea discuțiilor, dl **Alexandru BEJAN**, Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne, a informat că, în ceea ce privește desfășurarea cercetării statistice, este necesară examinarea unor aspecte tehnice și coordonarea formatului de implementare a acesteia.

În continuarea discuțiilor, dna **Alina CEBOTARI**, Directoare executivă a Coaliției Naționale „Viața fără Violență”, a intervenit cu referire la campaniile de informare și sensibilizare, subliniind importanța procesului de colectare a datelor. Aceasta a menționat că există riscul ca agresorul să compromită desfășurarea acestui exercițiu.

Totodată, a informat despre situația financiară dificilă a organizațiilor societății civile și a solicitat clarificări privind etapa la care se află procesul de dezvoltare a infrastructurii și de achiziționare a serviciilor sociale de către stat, în contextul angajamentelor asumate de autorități.

În acest sens, aceasta a solicitat informații privind modul în care este implicată societatea civilă în acest proces, precum și dacă este luată în calcul componenta de prevenire.

În răspuns, dna **Felicia BECHTOLDT**, a informat că au fost transmise informațiile referitoare la calculele pentru fiecare serviciu, iar în prezent sunt analizate opțiunile disponibile.

Totodată, s-a menționat că este necesară identificarea tipurilor de servicii care urmează să fie contractate. La momentul desfășurării ședinței, nu există un răspuns final cu privire la acest proces.

1.1. Intervenții ale autorităților/instituțiilor/organizațiilor cu privire la recomandările formulate în Raportul de evaluare intermediară al Programului național

Dl **Mihai GHEORGHIȘ**, Secretar de stat al Ministerului Justiției, a informat că Ministerul Justiției salută prezentarea Raportului de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie pentru perioada 2023–2027 și susține necesitatea implementării recomandărilor formulate în cadrul acestuia.

Din perspectiva atribuțiilor Ministerului Justiției privind elaborarea și perfecționarea cadrului normativ, asigurarea garanțiilor juridice, coordonarea politicilor în domeniul executării pedepselor, sistemului penitenciar și probațiunii, precum și consolidarea mecanismelor de protecție a drepturilor fundamentale, s-a menționat că cele trei recomandări supuse examinării reprezintă direcții prioritare pentru consolidarea răspunsului instituțional.

Referitor la prima recomandare – **înstituirea unui mecanism clar de colectare și analiză a datelor privind accesul victimelor la despăgubiri și compensații**, reprezentantul Ministerului Justiției a menționat că aceasta este una necesară, întrucât accesul efectiv al victimelor la despăgubiri nu poate fi evaluat în lipsa unor date uniforme privind cererile depuse, soluționate, respinse sau aflate în examinare.

În acest context, Ministerul Justiției desfășoară acțiuni de perfecționare a mecanismului de compensare a victimelor infracțiunilor. A fost elaborat un proiect de modificare a Legii nr. 137/2016 privind reabilitarea victimelor infracțiunilor, prin care se propune simplificarea procedurilor de acces la compensație, reducerea numărului de acte necesare și eliminarea unor condiții excesiv de restrictive.

Totodată, proiectul urmează a fi corelat cu procesul de transpunere a Directivei 2012/29/UE privind drepturile victimelor și a Directivei 2004/80 privind despăgubirea victimelor infracționalității, pentru asigurarea unui mecanism unitar și compatibil cu standardele Uniunii Europene.

Ministerul Justiției susține dezvoltarea unui mecanism comun de colectare și analiză a datelor privind accesul victimelor la compensații, în cooperare cu autoritățile competente.

Cu referire la a doua recomandare – **dezvoltarea mecanismelor de monitorizare a recidivei agresorilor și integrarea evaluării riscului în procedurile judiciare**, aceasta se regăsește în mod direct în competențele Ministerului Justiției.

Astfel, prin intermediul Inspectoratului Național de Probațiune sunt implementate programe specializate destinate reducerii comportamentului violent și prevenirii recidivei agresorilor familiali. În anul 2025 au continuat Programul de asistență și consiliere pentru agresorii

familiali, adaptat după modelul DULUTH, precum și Programul de reducere a comportamentului violent, elaborat în cooperare cu UNFPA și Rețeaua Europeană de Lucru cu Agresorii Familiali.

S-a menționat că aceste programe au fost revizuite și dezvoltate în colaborare cu mediul academic și organizațiile specializate, pentru a răspunde mai eficient necesităților de reabilitare și reintegrare.

Totodată, monitorizarea executării măsurilor de protecție a fost consolidată prin utilizarea monitorizării electronice. În anul 2025 au fost supravegheați electronic 838 de agresori familiali, iar peste 1 500 de victime au beneficiat de măsuri suplimentare de protecție.

În acest context, necesitatea dezvoltării în continuare a mecanismelor de monitorizare a recidivei prin consolidarea schimbului de informații dintre autoritățile competente și utilizarea unor instrumente uniforme de evaluare a riscului în toate etapele intervenției instituționale.

Referitor la a treia recomandare – **extinderea și promovarea măsurilor de prevenire la nivel local**, Ministerul Justiției împărtășește concluzia că prevenirea nu poate fi realizată exclusiv prin măsuri represive.

În acest sens, autoritățile administrative din subordinea Ministerului Justiției participă la campanii de informare și sensibilizare, inclusiv în cadrul campaniei naționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”.

Totodată, în anul 2025 au fost desfășurate activități de instruire pentru aproximativ 160 de consilieri de probațiune și 75 de angajați ai Sistemului Administrației Penitenciare, cu accent pe intervenția multidisciplinară, prevenirea violenței și protecția victimelor.

Ministerul Justiției consideră că experiențele și modelele dezvoltate în cadrul acestor activități trebuie valorificate și extinse la nivel local, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale, organizațiile societății civile și celelalte instituții membre ale Consiliului Național Coordonator.

În încheiere, dl Mihai GHEORGHIȘ a menționat că cele trei recomandări sunt complementare și trebuie implementate într-o manieră coordonată. Perfecționarea mecanismului de compensare a victimelor, consolidarea instrumentelor de monitorizare a recidivei și dezvoltarea măsurilor de prevenire reprezintă componente ale aceluiași obiectiv – consolidarea unui sistem de justiție orientat spre victimă.

Ministerul Justiției și-a reafirmat disponibilitatea de a continua cooperarea cu toate autoritățile competente pentru implementarea recomandărilor formulate și consolidarea politicilor publice în domeniul prevenirii și combaterii violenței împotriva femeilor și a violenței în familie.

În continuarea intervențiilor, dl **Andrei ROMANCENCO**, Secretar de stat al Ministerului Sănătății, a făcut referire la concluzia Raportului de evaluare intermediară potrivit căreia Ministerul Sănătății nu colectează date privind victimele violenței, menționând că această lacună a fost deja identificată și abordată în procesul de elaborare a politicilor sectoriale.

În acest context, Ministerul Sănătății a elaborat și a înaintat spre aprobare Cancelariei de Stat (Consiliului Coordonator pentru Dezvoltare Durabilă) Programul național privind sănătatea sexuală și reproductivă pentru anii 2026–2030. Documentul include Intervenția 1.4.3 „Prevenirea, depistarea și oferirea de servicii holistice și integrate supraviețuitorilor cazurilor de violență bazată pe gen, inclusiv a violenței sexuale, precum și oferirea de asistență agresorilor”, care prevede un set de măsuri destinate consolidării serviciilor acordate supraviețuitorilor și dezvoltării sistemului de colectare și raportare a datelor.

În cadrul intervenției au fost prezentate principalele acțiuni planificate, și anume: analiza cadrului legislativ privind raportarea obligatorie și răspunsul la cazurile de violență bazată pe gen și violență sexuală, actualizarea Protocolului clinic standardizat „Managementul clinic al cazurilor de viol”, consolidarea formării continue a profesioniștilor din domeniul sănătății și extinderea competențelor acestora în colectarea probelor medico-legală, auditarea procesului de documentare a cazurilor de violență sexuală și utilizarea standardizată a Formularului-tipizat nr. 091, elaborarea și aprobarea unui raport statistic standardizat gestionat de Agenția Națională pentru Sănătate Publică pentru colectarea și raportarea datelor privind cazurile de violență, dezvoltarea unui modul electronic integrat în SIA AMP și SIA AMS pentru colectarea datelor în timp real și asigurarea

interoperabilității cu sistemul informațional „Registrul de Stat VioData”, instruirea personalului medical din asistența medicală primară privind prevenirea violenței bazate pe gen și promovarea egalității de gen, precum și promovarea cercetării în domeniul violenței împotriva femeilor prin implicarea doctoranzilor și masteranzilor din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”.

În încheiere, dl Andrei ROMANCENCO a subliniat că Ministerul Sănătății recunoaște necesitatea consolidării mecanismelor de colectare și analiză a datelor și a inclus în Programul național măsuri concrete pentru dezvoltarea unui sistem modern, standardizat și interoperabil de raportare. Totodată, acesta a menționat că implementarea acestor acțiuni va permite obținerea unor date complete și comparabile, necesare pentru monitorizarea fenomenului, fundamentarea politicilor publice și îmbunătățirea serviciilor destinate supraviețuitorilor violenței.

Dl **Alexandru BEJAN**, Secretar de stat al Ministerului Afacerilor Interne a informat că Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției susțin concluziile și recomandările formulate în Raportul de evaluare intermediară.

Acesta a menționat că recomandările prezentate se încadrează în direcțiile de acțiune ale instituțiilor responsabile. Totodată, a subliniat că aspectele ce țin de ordinele de restricție și ordinele de protecție continuă să reprezinte o provocare, indiferent de evoluția indicatorilor statistici.

În cadrul intervenției, a evidențiat necesitatea asigurării referirii agresorilor către programele de reabilitare a comportamentului, menționând că implementarea acestor măsuri ar contribui la reducerea riscului de repetare a actelor de violență.

Referitor la recidivă, acesta a precizat că urmează să fie revizuite procedurile de intervenție și dezvoltate noi mecanisme care să permită identificarea timpurie a riscurilor de recidivă.

Totodată, s-a menționat că Sistemul informațional „Registrul de Stat VioData” va contribui la îmbunătățirea calității și clarității datelor statistice, precum și la consolidarea managementului de caz prin oferirea unor instrumente avansate de monitorizare și coordonare a intervențiilor.

În încheiere, acesta a subliniat necesitatea continuării instruirilor practice pentru profesioniști, cu accent pe analiza cazurilor practice și aplicarea mecanismelor de intervenție în situații concrete.

Dna **Lidia ABABII**, Secretară generală adjunctă a Ministerului Finanțelor în continuarea intervențiilor, a reiterat poziția ministerului privind observațiile formulate asupra Raportului de evaluare intermediară și a solicitat revizuirea unor concluzii și recomandări incluse în document.

Aceasta a menționat că nu pot fi susținute formulările potrivit cărora Programul național dispune de un buget netransparent sau că lipsește un mecanism clar de finanțare, întrucât Programul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2023 stabilește costurile acțiunilor, sursele de finanțare și autoritățile responsabile de implementare. Eventualele dificultăți privind raportarea sau corelarea cheltuielilor cu acțiunile Programului țin de modul de monitorizare și prezentare a datelor de către autoritățile responsabile.

Referitor la recomandările privind ajustarea clasificăției bugetare sau crearea unor coduri distincte pentru domeniul prevenirii și combaterii violenței față de femei și a violenței în familie, acestea nu sunt suficient argumentate. Potrivit acesteia, domeniul are caracter intersectorial și este realizat prin programele și subprogramele bugetare existente ale autorităților responsabile, iar lipsa unui cod bugetar distinct nu constituie, în sine, temei pentru modificarea clasificăției bugetare.

Totodată, a fost menționat că Ministerului Finanțelor nu i-au fost înaintate propuneri fundamentate din partea Ministerului Muncii și Protecției Sociale privind atribuirea unor coduri distincte sau modificarea clasificăției bugetare.

S-a atras atenția asupra unor neconcordanțe privind datele financiare prezentate în Raport, subliniind necesitatea revizuirii acestora pentru asigurarea unor informații coerente, comparabile și verificabile privind costurile estimate, alocațiile aprobate, cheltuielile executate și sursele de finanțare.

Referitor la recomandările privind finanțarea sustenabilă, mecanismele de cofinanțare și finanțarea multianuală a serviciilor, aceasta a menționat că responsabilitatea fundamentării

necesităților financiare revine autorităților publice de resort responsabile de implementarea Programului.

În cadrul examinării acestui subiect, membrii Consiliului au purtat un schimb de opinii asupra mai multor spețe și au abordat aspecte de ordin profesional și tehnic, relevante pentru consolidarea mecanismelor de implementare și coordonare a Programului național.

Totodată, s-a accentuat necesitatea organizării unei ședințe comune între ANPCV și Inspectoratul Național de Probațiune, în vederea examinării aspectelor de interes comun și consolidării cooperării interinstituționale.

2. Aprobarea criteriilor și a mecanismului de excludere a unui membru din componența CNC.

În continuare, a fost examinat **subiectul privind aprobarea criteriilor și a mecanismului de excludere a unui membru din componența Consiliului Național Coordonator.**

În urma votului exprimat de membrii Consiliului prezenți la ședință, criteriile și mecanismul de excludere a unui membru din componența CNC au fost aprobate.

Totodată, **dna Viorica ȚÎMBALARI** a precizat că Formatul de monitorizare a implementării recomandărilor din Raportul de evaluare intermediară a Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027 urmează să fie aplicat începând cu anul 2027, iar recomandările formulate în cadrul Raportului vor fi integrate în procesul de monitorizare.

Membrii Consiliului au susținut această propunere, menționând totodată oportunitatea inițierii procesului de monitorizare **încă la sfârșitul anului curent**, pentru a asigura o pregătire corespunzătoare și o aplicare eficientă a Formatului de monitorizare.

Totodată, la solicitarea Coaliției Naționale „Viața fără Violență”, s-a menționat necesitatea implicării tuturor actorilor relevanți în procesul de monitorizare, astfel încât să fie incluse toate recomandările formulate. De asemenea, s-a convenit monitorizarea implementării recomandărilor transmise autorităților și ministerelor responsabile.

Spre finalul ședinței, **dna Arina ȚURCAN-DONȚU** a solicitat ca, Consiliul Național Coordonator să înainteze un demers argumentat către Curtea Supremă de Justiție (CSJ) și Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), în vederea unificării practicii judiciare pe cauzele de violență și aplicarea ordonanțelor de protecție pentru anul 2027.

S-a menționat că această inițiativă este determinată de existența unor discrepanțe majore în aplicarea legii, inclusiv reducerea nejustificată a termenului ordonanțelor de protecție la 7 zile, în limita plafonului legal de până la 6 luni, precum și necesitatea emiterii unor recomandări practice obligatorii privind individualizarea pedepselor, întrucât ghidurile metodologice actuale nu sunt suficient de „argumentative” și „convingătoare” pentru magistrați.

Suplimentar, pentru evaluarea directă a raționamentelor care stau la baza acestor hotărâri, ANPCV a informat despre planificarea organizării unei ședințe de lucru cu instanțele mari în perioada imediat următoare.

Astfel, subiectele incluse pe ordinea de zi au fost epuizate, iar ședința Consiliului Național Coordonator a fost încheiată.

IV. Concluzii, decizii și sarcini stabilite în cadrul ședinței

În cadrul ședinței Consiliului Național Coordonator au fost examinate progresele înregistrate în implementarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027, precum și constatările și recomandările formulate în Raportul de evaluare intermediară a Programului.

În urma discuțiilor purtate, membrii Consiliului au susținut necesitatea consolidării cooperării interinstituționale, îmbunătățirii mecanismelor de monitorizare a implementării recomandărilor și asigurării unei abordări coordonate între autoritățile responsabile.

În cadrul ședinței au fost stabilite următoarele:

1. Aprobarea criteriilor și mecanismului de excludere a unui membru din componența Consiliului Național Coordonator.
2. Monitorizarea implementării recomandărilor din Raportul de evaluare intermediară a Programului național.
3. A fost susținută inițiativa de elaborare a unui Format de monitorizare a implementării recomandărilor incluse în Raport până la sfârșitul anului curent și implicarea tuturor actorilor relevanți în procesul de monitorizare. La elaborarea următorului document de politici publice pe domeniu se va ține cont de recomandările Raportului de evaluare la mijloc de termen.
4. La solicitarea Coaliției Naționale „Viața fără Violență”, a fost agreată necesitatea implicării tuturor instituțiilor și organizațiilor relevante, astfel încât monitorizarea să includă toate recomandările formulate inclusiv în Raportul alternativ.
5. Monitorizarea recomandărilor transmise autorităților și ministerelor responsabile. Se va asigura monitorizarea progresului în realizarea recomandărilor, prin raportarea periodică a rezultatelor de către autoritățile responsabile.
6. Consolidarea cooperării interinstituționale în domeniul justiției și protecției victimelor. S-a evidențiat necesitatea organizării unei ședințe comune între ANPCV și Inspectoratul Național de Probațiune, în vederea examinării aspectelor de interes comun și identificării soluțiilor pentru îmbunătățirea mecanismelor de intervenție.
7. Examinarea oportunității înaintării unui demers către Curtea Supremă de Justiție și Consiliul Superior al Magistraturii.
8. A fost propusă analizarea posibilității ca Consiliul Național Coordonator să înainteze un demers argumentat către CSJ și CSM în vederea unificării practicii judiciare pe cauzele de violență și aplicarea ordonanțelor de protecție.
9. Organizarea unor discuții tehnice cu instituțiile responsabile. Ministerele și autoritățile responsabile au exprimat disponibilitatea pentru continuarea dialogului tehnic privind recomandările Raportului, inclusiv în vederea clarificării aspectelor ce țin de implementarea acestora.

În concluzie, membrii Consiliului au reiterat importanța menținerii unui mecanism funcțional de coordonare și monitorizare, bazat pe cooperare interinstituțională, schimb de informații și responsabilitate comună pentru realizarea obiectivelor Programului național.

**Președinta CNC,
Directoare generală ANPCV**

Viorica ȚÎMBALARI

*Ex. Denis Misac
Tel. 022-822-097
Email: denis.misac@anpcv.gov.md
Direcția coordonarea implementării politicilor
și a activităților instituționale*